

Daniels bok – nummer femti

Å låse opp de profetiske mysteriene i Daniel 8: Palmonis åpenbaring

Jeff Pippenger

2024-01-14

I Daniel kapittel åtte får Daniel et syn av rikene i Bibelens profetier, og deretter hører han en himmelsk samtale fremstilt ved et spørsmål og et svar.

Da hørte jeg en hellig tale, og en annen hellig sa til den som talte: Hvor lenge gjelder synet om det stadige offer og ødeleggelsens overtredelse, så både helligdommen og hæren blir gitt til å trampes ned? Og han sa til meg: Inntil to tusen og tre hundre dager; da skal helligdommen bli rensset. Daniel 8:13, 14.

De første tolv versene representerer synet, og versene tretten og fjorten angir et annet syn. Som med de to forskjellige hebraiske ordene som begge blir oversatt med «ta bort», og de to forskjellige hebraiske ordene som begge blir oversatt med «helligdom», finnes det i Daniel kapittel åtte også to forskjellige hebraiske ord som begge blir oversatt med «syn».

Når det gjelder de to ordene som er oversatt med «ta bort», hevder adventismens teologer at begge ordene bør forstås i betydningen «fjerne». Når det gjelder de to ordene som er oversatt med «helligdom», hevder adventismens teologer at begge ordene bør forstås som «Guds helligdom», og når det gjelder de to ordene som er oversatt med «syn», utviser adventismens teologer, nok en gang, forskjellene mellom de to ordene. Distinksjonen var viktig nok for Daniel til at han med hensikt brukte to svært forskjellige hebraiske ord, så vi bør identifisere og opprettholde forskjellen. Ordet «syn» i vers tretten er det hebraiske ordet «chazon», og det betyr en drøm, åpenbaring eller gudsord—et syn.

Ordet «syn» forekommer ti ganger i Daniel kapittel åtte, men det representerer to forskjellige hebraiske ord. «Chazon», som står i vers tretten, finnes også i vers én, deretter to ganger i vers to, naturligvis i vers tretten, og én gang i versene femten, sytten og tjueseks. Sju av de ti gangene ordet «syn» forekommer i Daniel kapittel åtte, er det ordet «chazon», som ganske enkelt betyr «et syn».

De tre andre gangene ordet «syn» forekommer i Daniels bok, kapittel åtte, er det det hebraiske ordet «mareh», som betyr et syn; eller en tilsynekomst. I kapittel åtte blir det hebraiske ordet «mareh» også oversatt én gang ikke som «syn», men som «tilsynekomst», og slik identifiseres ordets betydning enda mer fullkomment. Hvorfor brukte Daniel to forskjellige hebraiske ord som ligger så nær hverandre i betydning at oversetterne ville behandle dem som det samme ordet? Har det noen betydning?

«Hvert prinsipp i Guds ord har sin plass, hvert faktum sin betydning. Og hele strukturen, både i plan og utførelse, vitner om sin Opphavsmann. En slik struktur kunne intet annet sinn enn den Uendeliges tenke ut eller utforme.» Education, 123.

Svaret på det andre spørsmålet er ja, at det virkelig har betydning hvorfor Daniel gjorde denne sondringen, og derfor blir det den profetistuderendes ansvar å søke å forstå det første spørsmålet, som spør hvorfor Daniel gjorde sondringen. De sondringer han gjorde med hensyn til ordet oversatt med «helligdom», og ordet oversatt med «ta bort», har evige konsekvenser, så hvorfor skulle noen vente mindre betydning når det gjelder ordet oversatt med «syn»? «Hvert faktum» har «sin betydning» «i Guds ord», og påvirker den profetiske «struktur» og oppfyllelsen av profetien når den blir «iverksatt».

Når vi begynner å betrakte ordet «syn» i kapittel åtte, er et «faktum» som har «betydning» for Daniels vitnesbyrd, hvem det var som besvarte spørsmålet i Daniel åtte, vers tretten, med ordene: «Inntil to tusen og tre hundre dager; deretter skal helligdommen bli rensset.»

Det finnes fire kjensgjerninger som har direkte «betydning» for Daniel kapittel åtte, og som jeg har til hensikt å behandle. Den ene er at synet ved elven Ulai er blitt identifisert som en profeti for de siste dager, og det er også symbolet på «kunnskapen» i Daniels bok som ble «åpnet» ved «endens tid» i 1798.

«Det er behov for et langt nærmere studium av Guds Ord. Særlig bør Daniel og Åpenbaringen vies oppmerksomhet som aldri før i vårt verks historie. Vi kan ha mindre å si på enkelte områder når det gjelder den romerske makt og pavedømmet, men vi bør henlede oppmerksomheten på det som profetene og apostlene har skrevet under inspirasjon av Guds Ånd. Den Hellige Ånd har i sin visdom formet forholdene, både i meddelelsen av profetien og i de begivenheter som er fremstilt, slik at det skal lære at det menneskelige redskap må holdes ute av syne, skjult i Kristus, og at himmelens Herre Gud og Hans lov skal opphøyes.»

«Les Daniels bok. Gå punkt for punkt gjennom historien om de rikene som der er framstilt. Se statsmenn, råd, mektige hærer, og se hvordan Gud virket for å ydmyke menneskers stolthet og legge menneskelig herlighet i støvet. Gud alene fremstilles som stor. I profetens syn sees Han styrte én mektig hersker og oppreise en annen. Han åpenbares som universets monark, i ferd med å opprette sitt evige rike – Den gamle av dager, den levende Gud, kilden til all visdom, herskeren over nåtiden, åpenbarer av framtiden. Les og forstå hvor fattig, hvor skrøpelig, hvor kortlivet, hvor villfarende, hvor skyldig mennesket er når det opphøyer sin sjel til tomhet.»

Den Hellige Ånd peker oss gjennom Jesaja hen til Gud, den levende Gud, som det fremste gjenstand for vår oppmerksomhet—til Gud slik han er åpenbart i Kristus. «For et barn er oss født, en sønn er oss gitt; og herredømmet skal være på hans skulder; og hans navn skal kalles Underfull, Rådgiver, Veldig Gud, Evig Far, Fredsfyrste» [Jesaja 9:6].

«Det lyset som Daniel mottok direkte fra Gud, ble gitt særlig for disse siste dager. De synene han så ved breddene av Ulai og Hiddekel, de store elvene i Sinear, er nå i ferd med å bli oppfylt, og alle de begivenheter som er forutsagt, vil snart ha kommet til oppfyllelse.

«Betrakt omstendighetene for den jødiske nasjon da Daniels profetier ble gitt. Israelittene var i fangenskap, deres tempel var blitt ødelagt, deres tempeltjeneste innstilt. Deres religion hadde hatt sitt sentrum i offersystemets seremonier. De hadde gjort de ytre former til det

altavgjørende, mens de hadde mistet den sanne tilbedelsens ånd. Deres gudstjenester var blitt fordervet av hedenskapets tradisjoner og skikker, og i utøvelsen av offerritene så de ikke forbi skyggen til virkeligheten. De erkjente ikke Kristus, det sanne offer for menneskenes synder. Herren virket for å føre folket i fangenskap og for å stanse tjenestene i templet, for at de ytre seremoniene ikke skulle bli summen av deres religion. Deres prinsipper og skikker måtte renses for hedenskap. Den rituelle tjenesten opphørte for at hjertets tjeneste kunne bli gjenopplivet. Den ytre herlighet ble tatt bort for at det åndelige kunne bli åpenbart.»

«I landet hvor de var holdt i fangenskap, da folket vendte seg til Herren med omvendelse, åpenbarte Han seg for dem. De manglet den ytre fremstillingen av Hans nærvær; men de klare strålene fra Rettferdighetens Sol skinte inn i deres sinn og hjerter. Når de i sin ydmykelse og nød ropte til Gud, ble syner gitt til Hans profeter, syner som åpenbarte fremtidens begivenheter — omstyrtelsen av undertrykkerne av Guds folk, Forløserens komme og opprettelsen av det evige rike.» Manuscript Releases, bind 16, 333–335.

Det «faktum» at synet ved elven Ulai ble gitt for de siste dager, krever at en profetistudent gjør en innsats for å forstå hva det har forutsagt om de hendelser som er fremstilt i synet. De profetiske «forhold» som er knyttet til synet ved elven Ulai, ble «utformet» av «Den Hellige Ånd» «både i profetiens meddelelse og i de hendelser som er fremstilt». Det som skjedde med en profet når vedkommende mottar et syn, så vel som de profetiske hendelser profeten identifiserer, skal studeres med vissheten om at begge er en profetisk fremstilling av det som skal bli oppfylt i de siste dager. Det foregående avsnitt understreker at vi bør erkjenne at Daniel var i fangenskapet under de «sju tider».

Daniel representerer dem som erkjenner sitt fangenskap ved avslutningen av de tre og en halv dagene i Åpenbaringen elleve, som deretter vender seg til Herren med omvendelse, oppfyller bønnen i Tredje Mosebok tjuseks, skiller det dyrebare fra det usle, og deretter oppfyller Herren sitt løfte om å samle dem som har vært spredt, idet han åpenbarer seg for dem. Deres «fremste gjenstand for oppmerksomhet» er da «Gud slik han er åpenbart i Kristus».

«Betydningen» av synet ved Ulai-elven, og hvordan det bidrar til «strukturen» i det profetiske budskap som ble «utformet» av Kristus, er det første «faktum» vi kort har betraktet, og det anførte avsnittet fastslår at vårt fremste mål bør være åpenbaringen av Gud, slik den er «åpenbart i Kristus». I Daniel kapittel åtte blir Kristus ikke fremstilt slik Han ble av Jesaja, da Jesaja påviste at Kristi «navn skal kalles Underfull, Rådgiver, Veldig Gud, Evig Fader, Fredsfyrste». I Daniel kapittel åtte blir Gud åpenbart i Kristus som Palmoni, som betyr den Underfulle Teller, eller Hemmelighetenes Teller.

Dette «faktum» krever at betydningen av navnet «Palmoni» må etterspores, sammen med hvordan dette navnet bidrar til profetiens «struktur» og «utforming». Et tredje «faktum» i Daniels bok, kapittel åtte, som bør erkjennes, er at det er i dette kapitlet den sentrale læremessige søylen i millerittbevegelsen blir fremsatt. Millers klareste juvel ble funnet i vers fjorten, og vi bør søke å forstå hvilken «betydning» dette «faktum» har for synet ved Ulai-elven, som nå er i ferd med å bli oppfylt.

I Millers drøm, da skrinet ble satt på bordet midt i rommet hans, skinte det med solens glans; men i de siste dager er skrinet større og skinner ti ganger klarere enn det skinte da det først ble satt på Millers bord. Hva er det ved synet om elven Ulai, som innbefatter den sentrale søyle i millerittbevegelsen, som i de siste dager øker lyset over den læren ti ganger? Hva blir åpenbart i de siste dager som ikke ble åpenbart ved endetiden i 1798? Hva er «begivenhetene» i synet om elven Ulai, som søster White sier «nå er i ferd med å oppfylles»?

Dersom vi oppriktig sammenholder disse tre første kjensgjerningene (synet ved Ulai, Kristus åpenbart som Palmoni og den sentrale læremessige søyle), bør vi være villige til å godta en enkel forutsetning som vil få betydning for vårt studium av synet ved Ulai-elven. Disse samlede kjensgjerningene viser dem som ønsker å se, at budskapet som ble avforseglet i 1798, var et budskap som var «opphengt på tid». Uten den forutsigende tidsprofetiens element ville Millers budskap ikke ha eksistert.

Det fjerde «faktum» som har betydning for dette kapitlet, er at millerittene frembar et budskap basert på profetisk tid. For å understreke dette faktum ble Gud åpenbart i Kristus, i vers tretten og fjorten, som den Underfulle Tallfester (Palmoni). Forestillingen om at synet bare besto i å identifisere 22. oktober 1844 som avslutningen på de to tusen tre hundre dager i vers fjorten, er å øse kaldt vann på åpenbaringen av Gud som blir åpenbart gjennom Kristus som Palmoni.

Adventismens teologer har iherdig arbeidet for å begrave betydningen av spørsmålet i det trettende verset i Daniels åttende kapittel, for å frembringe den smak i sin eventyrrett som de har bestemt skal hindre de ulærde med kløende ører fra å bli opptatt av sannhetene knyttet til Adventismens sentrale søyle.

«Det skriftsted som mer enn noe annet hadde vært både grunnvollen og den sentrale søylen i adventtroen, var erklæringen: «Inntil to tusen og tre hundre aftener og morgener; så skal helligdommen bli rensset.» [Daniel 8:14.] Dette var velkjente ord for alle som trodde på Herrens snare gjenkomst. Fra tuseners lepper ble denne profetien gjentatt som deres tros løsen. Alle følte at av de begivenheter som der var forutsagt, avhang deres lyseste forventninger og mest kjære håp. Det var blitt påvist at disse profetiske dagene ville ende høsten 1844. I likhet med resten av den kristne verden holdt adventistene den gang fast ved at jorden, eller en del av den, var helligdommen. De forstod at renselsen av helligdommen var jordens renselse ved den siste store dags ild, og at dette ville finne sted ved det annet komme. Derav fulgte den slutning at Kristus ville vende tilbake til jorden i 1844.»

«Men den fastsatte tiden var gått, og Herren hadde ikke åpenbart seg. De troende visste at Guds Ord ikke kunne slå feil; deres tolkning av profetien måtte være feilaktig; men hvor lå feilen? Mange hogg overilet gjennom vanskelighetens knute ved å benekte at de 2300 dagene endte i 1844. Det kunne ikke gis noen grunn for dette, bortsett fra at Kristus ikke var kommet på den tiden de ventet ham. De hevdet at dersom de profetiske dagene hadde endt i 1844, ville Kristus da ha vendt tilbake for å rens helligdommen ved jordens renselse med ild; og siden han ikke var kommet, kunne dagene ikke ha endt.»

«Å godta denne konklusjonen var å gi avkall på den tidligere beregningen av de profetiske tidsperiodene. De 2300 dagene var blitt funnet å begynne da Artaxerxes' befaling om Jerusalems gjenoppbyggelse og oppbyggelse trådte i kraft, om høsten 457 f.Kr. Når dette ble tatt som utgangspunkt, var det fullkommen harmoni i anvendelsen av alle de begivenheter som var forutsagt i forklaringen av denne perioden i Daniel 9:25–27. Sekstini uker, de første 483 av de 2300 årene, skulle nå frem til Messias, den Salvede; og Kristi dåp og salvelse ved Den Hellige Ånd, år 27 e.Kr., oppfylte nøyaktig denne angivelsen. Midt i den syttiende uken skulle Messias utryddes. Tre og et halvt år etter sin dåp ble Kristus korsfestet, våren 31 e.Kr. De sytti ukene, eller 490 år, skulle særlig gjelde jødene. Ved utløpet av denne perioden beseglet nasjonen sin forkastelse av Kristus ved forfølgelsen av hans disipler, og apostlene vendte seg til hedningene, år 34 e.Kr. Da de første 490 årene av de 2300 således var avsluttet, gjensto 1810 år. Fra 34 e.Kr. strekker 1810 år seg til 1844. 'Da,' sa engelen, 'skal helligdommen renses.' Alle de foregående angivelser i profetien var uten tvil blitt oppfylt til den fastsatte tid. Med denne beregningen var alt klart og harmonisk, bortsett fra at det ikke ble sett at noen begivenhet som svarte til renselsen av helligdommen, hadde funnet sted i 1844. Å benekte at dagene endte på den tid, var å innvikle hele spørsmålet i forvirring og å gi avkall på standpunkter som var blitt fastslått ved umiskjennelige profetioppfyllelser.»

«Men Gud hadde ledet sitt folk i den store adventbevegelsen; hans kraft og herlighet hadde ledsaget verket, og han ville ikke tillate at det endte i mørke og skuffelse, slik at det ble vanæret som en falsk og fanatisk opphisselse. Han ville ikke la sitt ord være innhyllt i tvil og usikkerhet. Selv om mange oppga sin tidligere beregning av de profetiske tidsperiodene og benektet riktigheten av den bevegelsen som bygde på denne, var andre uvillige til å gi avkall på tros- og erfaringens punkter som ble støttet av Skriften og av vitnesbyrdet fra Guds Ånd. De trodde at de hadde lagt til grunn sunne fortolkningsprinsipper i sitt studium av profetiene, og at det var deres plikt å holde fast ved de sannhetene de allerede hadde vunnet, og å fortsette den samme bane i bibelsk forskning. Med inderlig bønn gjennomgikk de sin stilling på nytt og gransket Skriften for å oppdage sin feil. Da de ikke kunne se noen feil i sin beregning av de profetiske tidsperiodene, ble de ledet til å undersøke emnet om helligdommen nærmere.» The Great Controversy, 409, 410.

Vi er blitt informert av søster White, i det samme avsnittet hvor synet ved Ulai-elven blir identifisert, om at det «er behov for en langt grundigere studie av Guds ord». Teologene vil fremstille emnet «profetiske tidsperioder» i det foregående avsnittet fra The Great Controversy som om de «profetiske tidsperioder» søster White begrenser sin kommentar til, er de fem profetiene som er representert innenfor profetien om de to tusen tre hundre år. Tross alt, hevder de, blir fire av disse profetiene særskilt omtalt i avsnittet. Men en «langt grundigere studie» av emnet viser at uttrykket «profetiske tidsperioder» i flertall, i søster Whites skrifter, mer presist viser til de to profetiene som skulle oppfylles den 22. oktober 1844.

Det finnes fem bestemte tidsprofetier som Gabriel utpekte for Daniel, og som er en del av de to tusen tre hundre år. Den første angir førtini år, da «gater og murer skulle bygges opp igjen i trengselens tider». Den andre var Kristi dåp etter fire hundre og åttitre år fra utgangspunktet i 457 f.Kr. Den tredje var hans korsfestelse; den fjerde angav når evangeliet skulle gå til hedningene ved

slutten av de fire hundre og nitti år som var utskilt særlig for den jødiske nasjon; og den femte, og bare den femte, tidsprofetien endte den 22. oktober 1844. De foregående fire tidsprofetiene endte lenge før 1844. Hva mener så egentlig Søster White når hun bruker uttrykket «profetiske perioder» i flertall, som skulle ende i 1844?

I forbindelse med den første skuffelsen blant millerittene identifiserer hun svaret på dette spørsmålet:

«Jeg så Guds folk glade i forventning, mens de så fram til sin Herre. Men Gud hadde til hensikt å prøve dem. Hans hånd skjulte en feil i beregningen av de profetiske tidene. De som så fram til sin Herre, oppdaget ikke denne feilen, og heller ikke de mest lærde menn som motsatte seg tidspunktet, så den. Gud hadde til hensikt at Hans folk skulle møte en skuffelse. Tiden gikk, og de som med glad forventning hadde sett fram til sin Frelser, ble bedrøvet og motløse, mens de som ikke hadde elsket Jesu åpenbarelse, men hadde tatt imot budskapet av frykt, var tilfredse med at Han ikke kom på den forventede tid. Deres bekjennelse hadde ikke påvirket hjertet og rensket livet. Tidens forløp var vel egnet til å åpenbare slike hjerter. De var de første til å vende seg bort og spotte de sørgende, skuffede som virkelig elsket sin Frelses åpenbarelse. Jeg så Guds visdom i å prøve sitt folk og gi dem en grundig prøve for å avdekke dem som ville vike tilbake og snu om i prøvelsens time.»

«Jesus og hele den himmelske hærske så med medfølelse og kjærlighet på dem som med søt forventning hadde lengtet etter å se Ham som deres sjeler elsket. Engler svevet omkring dem for å styrke dem i deres prøvelsestid. De som hadde forsømt å ta imot det himmelske budskap, ble etterlatt i mørke, og Guds vrede ble opptent mot dem, fordi de ikke ville ta imot det lys som Han hadde sendt dem fra himmelen. Disse trofaste, skuffede menneskene, som ikke kunne forstå hvorfor deres Herre ikke kom, ble ikke etterlatt i mørke. Igjen ble de ledet til sine bibler for å granske de profetiske tidsperiodene. Herrens hånd ble fjernet fra tallene, og feilen ble forklart. De så at de profetiske tidsperiodene strakte seg til 1844, og at det samme bevismaterialet som de hadde fremlagt for å vise at de profetiske tidsperiodene endte i 1843, beviste at de ville utløpe i 1844.» Early Writings, 235–237.

De «profetiske perioder» var de «profetiske perioder» som «strakte seg til 1844», og som millerittene til å begynne med hadde trodd strakte seg til 1843. De «profetiske perioder» som strakte seg til 1844, var tre profetiske perioder, og alle er fremstilt på Habakkuks tavler. Én av de tre periodene «berører» ganske enkelt 1844, og de to andre strekker seg til 22. oktober 1844. De ett tusen tre hundre og trettifem dagene strakte seg til selve den første dagen i 1844, da millerittenes første skuffelse inntraff, og ventetiden i både Habakkuk kapittel to og lignelsen om de ti jomfruer i Matteus tjuefem begynte.

De to tusen tre hundre dagene i Daniel kapittel åtte, vers fjorten, strakte seg til 22. oktober 1844, og de to tusen fem hundre og tjue årene, av de «sju tider» mot det sørlige riket Juda, endte også der. Palmoni presenterer seg selv som den Underfulle Tallsetter i vers tretten av Daniel åtte, og den profetiske «strukturen» og «utformingen» som han deretter fremla, omfattet minst ti sammenknyttede tidsprofetier.

Vi vil begynne å betrakte disse sannhetene nærmere i den neste artikkelen.

«Kristus gav verden en lærdom som burde inngravertes i sinn og sjel. 'Dette er det evige liv,' sa han, 'at de kjenner deg, den eneste sanne Gud, og Jesus Kristus, ham som du utsendte.' Men Satan virker på menneskenes sinn og sier: Gjør denne eller hin handling, og dere skal bli som guder. Ved bedragerisk tankegang fikk han Adam og Eva til å tvile på Guds ord og erstatte det med en teori som førte til overtredelse og ulydighet. Og hans sofisteri gjør i dag det samme som det gjorde i Eden. Da Kristus kom til vår verden, utvalgte han ydmyke fiskere til grunnvoll for sin menighet. For disse disiplene søkte han å forklare arten av sitt rike og sin gjerning. Men deres begrensede fatteevne la bånd på ham. De hadde tatt imot de skriftlærdes og fariseernes ord, og derfor var mye av det de trodde, usant. Og skjønt Kristus hadde mange ting å si dem, var de ute av stand til å høre mye av det han lengtet etter å meddele.»

«Kristus finner religionistene i denne tid så fulle av villfarelsens tanker at det ikke er rom i deres sinn for sannheten. Med den undervisning som gis, blander lærerne inn tankene til vantro forfattere. Slik har de sådd ugress blant ungdommens tanker. De gir uttrykk for tanker som ikke burde legges frem verken for unge eller gamle, uten noen gang å tenke på hva slags sår de sår, eller på den høst de vil måtte høste som resultat.» Review and Herald, 3. juli 1900.